

hvor den finder sted, gennem fastlæggelse af bindende faglige retningslinjer på området.

Hele hospicetanken, hele den palliative indsats bygger jo på en dyb respekt og en stærk omsorg for den døende. Når man som patient eller pårørende står over for hospicetanken er døden jo rykket tæt på. Så tæt, at patienten selv erkender, at han eller hun skal dø inden for et kortere tidsrum. Det, der nu er af betydning for patienten, er en effektiv smerte- og symptomkontrol, og at der gives støtte i den resterende tid af tilværelsen; ikke mindst, at der er støtte til at gennemleve de følelser af sorg, der ofte følger med uhelbredelig sygdom og afsked med livet.

Der er et begreb, der altid fremføres, når plejen og behandling af døende drøftes, og det er en værdig død.

Elementerne i en værdig død må være, at man f.eks. lige til det sidste bliver respekteret som den person, man er, at smerterne lindres, at der er ro omkring en, at der er nogen til at våge i de sidste timer, nogen til at holde i hånd, at der er nogen hos en, når man udånder.

Og naturligvis skal ophold på hospice eller modtagelse af anden form for palliativ pleje være gratis, således at alle uanset pengepung har en reel mulighed for at vælge, hvor han eller hun ønsker at tilbringe den sidste del af sit liv og i sidste ende få en værdig død.

På baggrund heraf skal jeg på vegne af fru Ester Larsen fra Venstre, fru Henriette Kjær fra Det Konservative Folkeparti, fru Birthe Skaarup fra Dansk Folkeparti og fru Yvonne Herløv Andersen fra CD fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Idet Folketinget konstaterer, at arbejdsgruppen om palliativ indsats i amter og kommuner er fremkommet med forslag for den fremtidige palliative indsats, pålægger Folketinget regeringen at tilvejebringe det økonomiske og lovgivningsmæssige grundlag for gennemførelse af arbejdsgruppens anbefalinger inden udgangen af 2004.

Folketinget opfordrer særligt regeringen til at arbejde for forbedring af forholdene for døende ved

- at sikre patienten reel mulighed for at vælge, hvor han/hun ønsker at tilbringe den sidste tid af sit liv,
- at sikre oprettelsen af det nødvendige antal hospicepladser, hospiceteam og palliative en-

- heder med udgående funktion m.v., så der bliver tale om et reelt landsdækkende tilbud,
  - at der skabes bedre muligheder for oprettelse af hospicer som selvejende institutioner,
  - at sikre en høj faglig kvalitet af den palliative indsats, uanset hvor den finder sted, gennem fastlæggelse af bindende faglige retningslinjer på området,
  - at de palliative tilbud er gratis«.
- (Forslag til vedtagelse nr. V 129).

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se foran). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Karen J. Klint (S):

Jeg vil også gerne sige tak til spørgerne for at sætte forholdene for døende og de pårørende til debat. Det er nemlig nødvendigt, at vi gør det med jævne mellemrum, så vi mere og mere får nedbrudt det tabu, der kan være om at tale om døden, et tabu, der fortsat er i nogle private kredse, men også i professionelle kredse, og som derfor kan gøre det vanskeligt at give den rette omsorg og tryghed og behandling i en persons sidste levetid og bagefter hjælpe de efterladte gennem sorgen.

Jeg vil håbe, at dagens debat reelt bliver om forholdene for døende og ikke en smal debat om selvejende hospicer og deres rolle og vilkår i samfundet. Jeg vil gøre mit til, at debatten bliver bred, og spørgerne har jo også allerede fået nogle svar fra ministeren om hospicetilbudene.

Det, der fagligt kaldes for den palliative indsats, vil jeg tillade mig at kalde for en værdig omsorg og lindrende behandling af alvorligt syge og døende.

Denne indsats berører om året knap 7.000 borgere, der har en sygdom, der ikke kan helbredes, og hvor man kan forudse den forventede restlevetid ret konkret. De 5.000 heraf er kræftpatienter. Samlet udgør de godt en fjerdedel af det samlede antal dødsfald om året.

Som opfølgning på finanslovaftalen 2000 har vi nu fået en arbejdsgruppes rapport: »Hjælp til at leve til man dør«. Den er meget oplysende om de forhold, der er for døende i dag, og den kommer med omkring ti anbefalinger for den fremtidige indsats.

Til dagens debat har jeg en lille hilsen til Folketinget fra amtsborgmesteren i Vejle, som jeg var sammen med i går. Amtsborgmesteren spurgte: Hvorfor skal alle rapporter, der gerne